

Μέτρα - ασπιρίνες για τη λειψυδρία

ΕΚΤΑΚΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΘΗΚΕ ΧΘΕΣ ΣΤΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ

Στη μερική αντιμετώπιση του οξυμένου αρδευτικού προβλήματος του νομού, το οποίο σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη ανομβρία απειλεί φέτος με ολΟΣΧΕΡή καταστροφή το μεγαλύτερο μέρος των καλλιεργειών αναμένεται να συμβάλει η χρηματοδότηση από την πολιτεία της μελέτης του φράγματος Γυρτώνης και η ταυτόχρονη χορήγηση εντός της εβδομάδος στη Νομαρχία Λάρισας, κονδυλίου ύψους 100 εκατ. δραχμών για την άμεση έναρξη κατασκευής μικρών φραγμάτων.

Οι έκτακτες αυτές χρηματοδοτήσεις για την κατασκευή αρδευτικών έργων στο νομό που δόθηκαν από την πολιτεία ανακοινώθηκαν κατά τη διάρκεια ευρείας σύσκεψης που διοργάνωσε χθες η Νομαρχία Λάρισας, προκειμένου να συζητηθούν από κοινού τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τη Νομαρχία και τους αγροτικούς φορείς για την επίλυση του αρδευτικού προβλήματος στο νομό.

Συγκεκριμένα, στη χθεσινή σύσκεψη τέθηκαν από τους υπηρεσιακούς παράγοντες της Νομαρχίας, τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς του νομού τα φλέγοντα προβλήματα άρδευσης των καλλιεργειών, καταγράφηκε η υφιστάμενη κατάσταση σε υδάτινα αποθέματα, εκτιμήθηκαν οι ελλειψώσεις από τη φετινή συνεχιζόμενη λειψυδρία και τέλος προτάθηκαν μέτρα προς άμβλυνση εν μέρει του προβλήματος.

Οι απόψεις όλων, όσον συμμετείχαν στη σύσκεψη συνε-

Βουλευτές του νομού

ως να σημειωθεί ότι η στάθμη αυτή είναι στα επίπεδα της άνοιξης του 1990, όταν εμφανίστηκαν οι πρώτες ενδείξεις για τα προβλήματα, που στην συνέχεια δημιουργήθηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό με την πρόοδο των αρδεύσεων.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΗΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΗΓΩΝ

Σε αντίθεση με τα υπόγεια

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΝΕΡΟΥ

Αυτά είναι:

* Πρόχειρα φράγματα Πηνειού: Είναι πρόχειρες κατασκευές σε 6 - 8 θέσεις στον Πηνειό ποταμό, συνολικής χωρητικότητας 4 εκατ. μ3. Κατασκευάζονται συνήθως στα

κά νερά ποταμών όπως ο Πηνειός, παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα και συχνά αδυνατούν να ικανοποιήσουν την υφιστάμενη κατάσταση αρδευόμενων καλλιεργειών.

* Η αποθήκευση χειμερινών νερών σε ταμιευτήρες, φράγματα κ.λπ. χωρίς την παράλληλη σταθεροποίηση των αρδευόμενων εκτάσεων, την οικονομία νερού και την σωστή του διαχείριση, δεν λύνει το πρόβλημα.

* Η αποδέσμευση από τις θερινές παροχές πηγών και του Πηνειού είναι επικτική ως ένα βαθμό και δεν μπορεί να καλύψει τις ετήσιες αρδευτικές ανάγκες.

* Οι χρήστες αρδευτικού νερού, οι φορείς τους και η πολιτεία, δεν είναι σε θέση από μόνο τους, ο καθένας ξεχωριστά, να αντιμετωπίσουν τα σοβαρά προβλήματα διαχείρισης του νερού χωρίς την μέγιστη δυνατή συνεργασία.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ

Οι προτάσεις που στοχεύουν

η έναρξη εργασιών του ταμιευτήρα στον οποίο θα αποθηκευθούν όταν ολοκληρωθεί 1.000.000 μ3 νερού.

Αντικατάσταση 15 γεωτρήσεων προϋπολογισμού 120 εκατ. δρχ. Σε δύο μελέτες που ετοιμάσθηκαν ήδη προβλέπεται η αντικατάσταση ορισμένων γεωτρήσεων μεγάλης παροχής που αχρηστεύθηκαν στις περιοχές Υπέρειας, Αγίου Γεωργίου κ.λπ. του ΤΟΕΒ Ενιππέα Φαρσάλων, στις περιοχές Ομορφοχωρίου, Νέσσωνος κ.λπ. του ΤΟΕΒ Πηνειού, καθώς και σε Κοινόκτητες που υπάρχει ειδικό πρόβλημα.

* Αξιοποίηση 12 γεωτρήσεων προϋπολογισμού 100 εκατ. δρχ. Πρόκειται για τον εξοπλισμό ορισμένων γεωτρήσεων που ανορύχθηκαν στο παρελθόν και ορισμένων που θα ανορυχθούν για την ενίσχυση των αρδευτικών αναγκών περιοχών που έχουν προβλήματα με την λειψυδρία.

Όλα τα παραπάνω έργα συνολικού προϋπολογισμού 600 και πλέον εκατ. δρχ. μπορούν να αρχίσουν αμέσως μόλις εξασφαλισθεί η απαιτούμενη πίστωση και να ολοκληρωθούν έγκαιρα για την αρδευτική περίοδο εκτός του ταμιευτήρα Καστρίου και της αξιοποίησης ορισμένων γεωτρήσεων. Τα έργα αυτά, καθώς και όλα όσα εκτελούνται και βρίσκονται σε εξέλιξη με χρηματοδότηση του Νομαρχιακού προγράμματος, θα βοηθήσουν ουσιαστικά τις περιοχές για τις οποίες προορίζονται.

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ
ΚΗΡΥΚΑΣ
Τρίτη 17 Μαρτίου 1992

Οι απόψεις όλων, όσον συμπεριείχαν στη σύσκεψη συνέκλιναν ως προς τα ζητήματα που τέθηκαν από τη γενική εισήγηση του Διευθυντού Εργειών Βελτιώσεων νομού Λάρισας κ. Κ. Γκούμα.

Ειδικότερα:

ΒΡΟΧΟΜΕΤΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

* Ο μέσος όρος λοιπόν της ετήσιας βροχόπτωσης για τη Λάρισα την 10ετία 1971 - 1980 ήταν 480 χιλιοστά και την 10ετία 1981 - 1990 420 χιλιοστά.

* Ο μέσος όρος της 10ετίας 1981 - 1990 για τους μήνες Σεπτέμβριο μέχρι Μάρτιο είναι 251 χιλιοστά, το 1989 ήταν 122 χιλιοστά, το 1990 190 χιλιοστά και φέτος μόλις 194 χιλιοστά, ενώ τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο μόλις 12 χιλιοστά.

Υπάρχει δηλαδή μια υστέρηση 23% έναντι του μέσου όρου της 10ετίας 1981 - 1990, ενώ για τους μήνες Ιανουάριο - Φεβρουάριο υπάρχει μια υστέρηση που φθάνει το 80%.

Είναι σαφές συνεπώς ότι διανύουμε μια πολύ άνυδρη χρονιά, η οποία ανεξάρτητα από την εξέλιξη της τους επόμενους μήνες θα έχει τις επιπτώσεις της τόσο στους υπόγειους υδροφορείς όσο και στις αρδεύσεις γενικά, σε βαθμό μεγαλύτερο ίσως από αυτόν του 1990.

ΥΠΟΓΕΙΟΙ ΥΔΡΟΦΟΡΕΙΣ - ΣΤΑΘΜΗ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ

Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία δέκα (10) χρόνια, υπάρχει μια σαφής πτωτική πορεία της στάθμης των γεωτρήσεων εν όλο το Νομό - που διαφοροποιείται όμως από λεκάνη σε λεκάνη - εν τούτοις

Μαζική η συμμετοχή των φορέων στη σύσκεψη

Ζημιές στα σιτηρά

Αρκετά δυσοίωνα παρουσιάστηκε από τον Δ/ντή Γεωργίας κ. Χρ. Μητσογιάννη στη σύσκεψη, το μέλλον των καλλιεργειών σιτηρών και ψυχανθών του Νομού, με βάση τις αναφορές των Γεωπόνων των Γραφείων Γεωργικής Ανάπτυξης για την υφιστάμενη κατάσταση.

Σύμφωνα με τις αναφορές αυτές, η επαρχία Ελασσόνας είναι η πιο «προβληματική» αφού σε σύνολο 242.000 στρεμμάτων παραμένουν αφύτρωτα 40.000 στρ. (το 1/6 της καλλιεργούμενης έκτασης), ενώ οι ζημιές αναμένεται να ανέλθουν σε ποσοστό 70% αν δεν βρέξει και 50% αν βρέξει.

Από τις «κευνομημένες» περιοχές είναι η επαρχία Φαρσάλων, η οποία δέχθηκε ήδη μια βροχή στις 11/3 και αν βρέξει ξανά η εξέλιξη των καλλιεργειών αναμένεται πολύ καλή.

Γενικά στο νομό, έχουν σπαρεί 1.359.360 στρεμ. (1.308.100 στρ. με σιτηρά και 51.260 στρ. με ψυχανθή).

Από αυτά, οι αρδευόμενες εκτάσεις ανέρχονται σε 336.500 στρ. και οι ξηρικές σε 1.022.860 στρέμματα.

Τα αφύτρωτα στρέμματα ανέρχονται σε 49.900 (Ελασσόνα 40.000 στρ., Γόννοι 1.000 στρ., Λάρισα 8.000 στρ. και Συκούριο 900 στρ.).

Το ποσοστό ζημιάς στην αναμενόμενη παραγωγή θα ανέλθει σε 40% αν δεν βρέξει και σε 20% αν βρέξει στο επόμενο 15νθήμερο.

νερά που υπάρχει μια προοδευτική μείωση με την πρόοδο των αρδεύσεων, τα επιφανειακά νερά και ιδιαίτερα ο Πηνειός ποταμός, εμφανίζουν τα πρώτα ανησυχητικά σημεία διακάμψης από νωρίς την άνοιξη, ενώ το καλοκαίρι είναι ανύπαρκτα και μηδενίζονται.

Οι μετρήσεις παροχών του Πηνειού που γίνονται τα τελευταία χρόνια σε συγκεκριμένα σημεία (Κεραμίδι, Πηνειάδα, Γιάννουλη κ.λπ.) δείχνουν ότι από τις αρχές Ιουνίου μέχρι και τον Σεπτέμβριο, ο Πηνειός μόλις διατηρεί 4 - 5 κυβικά μέτρα ανά δευτερόλεπτο σε συνηθισμέ-

μέσα Απριλίου και καταστρέφονται τον Σεπτέμβριο. Δημοπρατήθηκαν ήδη και υπάρχει δυνατότητα άμεσης έναρξης, εφόσον συνεχισθεί η πτώση της παροχής του Πηνειού.

* Φράγματα Ασμάκιου: Είναι συνολικά 6 μόνιμα φράγματα με πόρτες, στον φυσικό συλλεκτήρα «Ασμάκι». Έχουν χωρητικότητα 2,5 εκατ. μ³ και σήμαρα είναι γεμάτα κατά 80 - 90%.

* Συλλεκτήρας 1Τ: Πρόκειται για τον κεντρικό αποδέκτη - συλλεκτήρα που καταλήγει στη σήραγγα της Κάργας. Κατά μήκος αυτού υπάρχουν μόνιμες θέσεις και σημεία τα ο-

στην επίλυση του προβλήματος είναι:

* Προστασία του υπόγειου δυναμικού

* Σωστή και οικονομική άρδευση

* Μείωση των αρδευόμενων εκτάσεων κατά 20% στις προβληματικές περιοχές

* Σωστή διαχείριση του νερού και κατασκευή νέων άμεσων έργων. Τα έργα που προτάθηκαν για κατασκευή και για τα οποία απαιτείται πίστωση ύψους 428 εκατ. δρχ. είναι τα εξής:

* Πρόχειρα φράγματα Πηνειού (5 - 7) προϋπολογισμού 100 εκατ. δρχ. για την αποθήκευση 4 εκατ. μ³ νερού.

* Προστασία αναχωμάτων, ταμιευτήρων προϋπολογισμού 100 εκατ. δρχ. προκειμένου να ενισχυθούν σε όλο το μήκος τους τα αναχώματα των ταμιευτήρων, τα οποία κινδυνεύουν από τις ρωγμές που δημιουργεί ο ισχυρός κυματισμός και για να γίνει δυνατή η αποθήκευση μεγαλύτερης ποσότητας νερού (περίπου 1,5 εκατ. μ³).

* Κατασκευή ταμιευτήρων Καστρίου προϋπολογισμού 200 εκατ. δρχ. Παρά το γεγονός ότι η έκταση που θα γίνει ο ταμιευτήρας δεν παραδόθηκε από τον αναδασμό με την μεσολάβηση της κοινότητας παραδόθηκε από τους ιδιοκτήτες το τμήμα της έκτασης που χρειάζεται για τον ταμιευτήρα, συντάχθηκε η σχετική μελέτη από την Υπηρεσία και είναι δυνατή - εφόσον εξασφαλισθεί χρηματοδότηση

ριοχές για τις οποίες προορίζονται.

Εκτός των άμεσων έργων, η κατασκευή των οποίων θα επιλύσει βραχυπρόθεσμα έστω και μερικώς το αρδευτικό πρόβλημα του νομού, από όλους όσους συμμετείχαν στη χθεσινή σύσκεψη προβλήθηκε η αναγκαιότητα προώθησης του έργου της εκτροπής του Αχελώου, προκειμένου να υπάρξει οριστική επίλυση του αρδευτικού προβλήματος.

Στη χθεσινή σύσκεψη συμμετείχαν ο νομάρχης Λάρισας κ. Α. Εξαδάκτυλος (που προήδευσε αυτής), ο Α' αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Νικ. Κατσαρός, οι βουλευτές της Ν.Δ. Λάρισας κ.κ. Γ. Παπαδημόπουλος και Ν. Μαμμονάς, οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ Λάρισας κ.κ.: Γ. Αδαμόπουλος και Ν. Φαρμάκης, ο πολιτευτής της Ν.Δ. κ. Π. Αγορογιάννης, εκπρόσωποι όλων των πολιτικών κομμάτων, ο δήμαρχος Τυρνάβου κ. Δ. Κουγιώνης, ο δήμαρχος Ελασσόνας κ. Λ. Μεταξιάτης, ο πρόεδρος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Λάρισας κ. Γ. Καραγεώργος, ο πρόεδρος της Ένωσης Γεωργικών Συν/σιών Φαρσάλων κ. Γ. Σούρας, ο γραμματέας της Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων ν. Λάρισας κ. Γ. Πατάκης, μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, οι ΤΟΕΒ, το ΤΕΕ, το ΓΕΩΤΕΕ, η ΤΕΑΚ Ν. Λάρισας, η ΔΕΥΑΛ, η 3η Περιφερειακή Δ/ση Εργείων Βελτιώσεων, η 1η και 2η ΔΕΚΕ, η ΔΕΗ, η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, ο διευθυντής Γεωργίας ν. Λάρισας κ. Χρ. Μητσογιάννης και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες της Νομαρχίας Λάρισας.

λευταία δέκα (10) χρόνια, υπάρχει μια σαφής πτωτική πορεία της στάθμης των γεωτρήσεων σε όλο το Νομό - που διαφοροποιείται όμως από λεκάνη σε λεκάνη - εν τούτοις πρόκειται για μια αναμενόμενη πτώση και για μια ελεγχόμενη κατάσταση στο βαθμό που ελέγχεται η ανόρυξη νέων γεωτρήσεων. Τόσο το 1988 όσο και το 1990 υπήρχαν πολλά προβλήματα, που αναφέρονταν σε μείωση ή μηδενισμό της παροχής των γεωτρήσεων λόγω πτώσης της στάθμης, καταπτώσεων κ.λπ. Είναι χαρακτηριστικό ότι τις περιόδους αυτές δαπανήθηκαν - κατά τους μετριότερους υπολογισμούς - ποσά άνω των 2 δις δρχ. μόνο για αντικαταστάσεις γεωτρήσεων.

Σήμερα, υπάρχει μια υστέρηση της στάθμης των γεωτρήσεων έναντι της περυσινής, κατά 2 - 5 μέτρα στις γεωτρήσεις μεγάλων παροχών και κατά 2 - 4 μέτρα στις γεωτρήσεις των χαλαρών σχηματισμών που είναι και οι περισσότερες. Η υστέρηση αυτή δεν είναι τόσο σημαντική, αν όμως ληφθεί υπόψη ότι τον περασμένο χρόνο υπήρχαν μεγαλύτερες βροχοπτώσεις και 2 τουλάχιστον ποτίσματα λιγότερα που σημαίνει μικρότερη πτώση στάθμης, τότε γίνεται σαφές ότι δεν πρέπει να υπάρχει εφησυχασμός. Πρέπει επι-

νειάδα. Γιάννουλη κ.λπ.) δείχνουν ότι από τις αρχές Ιουνίου μέχρι και τον Σεπτέμβριο, ο Πηνειός μόλις διατηρεί* 4 - 5 κυβικά μέτρα ανά δευτερόλεπτο σε συνηθισμένες χρονιές, ενώ σε άνυδρες χρονιές όπως το 1988 ή 1990 διατηρεί 0,5 κυβικά μέτρα ανά δευτερόλεπτο ή και μηδενίζεται. Στην ουσία πρόκειται ουσιαστικά για αποδέκτη λυμάτων χωρίς ίχνος ζωής και όχι για ποταμό.

Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι τα τέσσερα αντιλοιστάσια του ΤΟΕΒ Πηνειού που βρίσκονται κοντά στη Γιάννουλη, για να λειτουργήσουν χρειάζονται 7 - 8 κυβικά μέτρα ανά δευτερόλεπτο.

Τα μηνύματα από την σημερινή παροχή του Πηνειού είναι μάλλον ανησυχητικά, εάν δεν βρέξει τους επόμενους δύο μήνες. Παροχές της τάξεως 9 - 10 κυβικά μέτρα ανά δευτερόλεπτο, όχι μόνον δεν προμηθύνουν ομαλές αρδεύσεις, αλλά χτυπούν από τώρα το καμπανάκι του κινδύνου για τις εκτάσεις που αρδεύονται από τον Πηνειό.

Παρόμοια αλλά λιγότερο ανησυχητικά φαινόμενα μείωσης της παροχής εμφανίζονται φέτος και σε διάφορες πηγές του νομού, όπως οι πηγές Αμουρίου και Κεφαλοβρύσου και αυτές στο Μάτι Τυρνάβου (Αργυροπούλι).

* Συλλεκτήρας ΙΤ: Πρόκειται για τον κεντρικό αποδέκτη - συλλεκτήρα που καταλήγει στη σήραγγα της Κάριδας. Κατά μήκος αυτού υπάρχουν μόνιμες θέσεις και σημεία τα οποία κλείνουν και δημιουργούν ένα αποθηκευτικό χώρο μήκους 10 χιλιομέτρων και συνολικής χωρητικότητας 400 χιλ. μ3.

* Ταμειυτήρες: Έχουν κατασκευασθεί 5 ταμειυτήρες (Καλαμάκι, Νιάματα, Πλατύκαμπο, Έλευθέριο και Δήμητρα), συνολικής ωφέλιμης έκτασης 3.000 στρεμμάτων με δυνατότητα αποθήκευσης χωρίς κίνδυνο για τα αναχώματα περίπου 8,5 εκατ. κυβικών μέτρων νερού. Σήμερα είναι γεμάτοι και οι τρεις και σύντομα θα γεμίσουν και οι άλλοι δύο, δηλαδή της Δήμητρας και του Πλατυκάμπου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

* Τα υπόγεια νερά, παρά το γεγονός ότι αρδεύουν πάνω από το 70% της συνολικής αρδευόμενης έκτασης του Νομού και παρά το γεγονός ότι ακόμη δεν δημιούργησαν προβλήματα σε μεγάλο βαθμό εν τούτοις σε ορισμένες περιοχές του Νομού έχουν φθάσει σε οριακό σημείο (Μύρα, Χάλη κ.λπ.) δεν είναι ανεξάντλητα και πρέπει να προστατευθούν από την αλόγιστη και ανεξέλεγκτη χρήση τους.

* Οι πηγές και τα επιφανεια-

ποια χρειάζεται για τον ταμειυτήρα, συντάχθηκε η σχετική μελέτη από την Υπηρεσία και είναι δυνατή - εφόσον εξασφαλισθεί χρηματοδότηση

ρης, ο διευθυντής Γεωργίας ν. Λάρισας κ. Χρ. Μητσογιάννης και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες της Νομαρχίας Λάρισας.